

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1989-1990

17 MEI 1990

BELEIDSBRIEF

Het intercommunautaire en buitenlandse onderwijsbeleid

VERSLAG

namens de Commissie voor Buitenlandse en Externe Aangelegenheden
uitgebracht door mevrouw M.-P. Kestelijn-Sierens

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Buitenlandse en Externe Aangelegenheden heeft in haar vergadering van 17 april 1990 de Beleidsbrief over het intercommunautaire en buitenlandse onderwijsbeleid van de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, besproken.

Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer E. Bockstal.

Vaste leden : de heer E. Bockstal, mevrouw M.-P. Kestelijn-Sierens, de heren A. Steverlynck, H. Suykerbuyk, R. Uyttendaele, H. Van Wambeke ;

de heer J. De Bremaeker, mevrouw M. De Meyer, de heren P. Matthys, D. Van der Maelen ;

de heren A. Kempinaire, M. Mahieu, G. Sprockeels ;

de heren W. Luyten, P. Van Grembergen.

Plaatsvervangers :

de heren Jos Bosmans, A. Bourgeois, F. Cauwenberghs, L. Kelchtermans, C. Moors, G. Verhaegen ;

de heren F. Baldewijns, E. Derycke, mevrouw O. Lefeber, de heer J. Van der Sande ;

de heren R. Daems, M. Decoster, H. De Croo ;

de heren H. Candries, J. Caudron.

Zie :

327 (1989-1990)

— Nr. 1 Beleidsbrief

1. Inleidende uiteenzetting van de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs

In zijn inleidende uiteenzetting onderstreept de Gemeenschapsminister de unieke mogelijkheden van een klein land als het onze dat terzelfdertijd multilinguistisch en multicultureel kan worden genoemd. De samenwerking inzake onderwijs tussen de Gemeenschappen neemt stilaan toe. Met betrekking tot de Franse Gemeenschap wordt nu reeds geanticipeerd op het samenwerkingsakkoord dat wordt voorbereid. Het samenwerkingsakkoord met de Duitstalige Gemeenschap (1985) dient te worden aangepast.

Een belangrijk knelpunt blijft het optreden van de Gemeenschappen in Europees en internationaal verband, vermits de Europese en internationale organisaties enkel staten — in casu België — erkennen. Via overleg en afspraken werkt men in afwachting van een protocol met een zesmaandelijks beurtrol tussen de twee grote Gemeenschappen, waarbij de Duitstalige Gemeenschap om de zes beurten ook voor een periode van zes maanden de coördinatie kan waarnemen.

Met betrekking tot de Nederlandse Taalunie wijst de Gemeenschapsminister erop dat hij er thans het voorzitterschap van waarneemt. Wanneer men de balans opmaakt van 10 jaar werking moet men vaststellen dat de mogelijkheden van de Taalunie niet ten volle zijn benut. Vooral aan Nederlandse zijde is er een zekere weigerachtigheid waar te nemen. Uit de evaluatie die in 1989 werd gehouden leert men dat het Taalunieverdrag moet worden geëvalueerd en dat in elk geval de samenstelling van de organen moet worden herzien en een betere taakstelling ervan vastgelegd.

De Culturele Akkoorden zijn los van de Europeanisering en de internationale eenwording tot stand gekomen. Met betrekking tot de doelstellingen en de keuze van de landen moet de resolutie Suykerbuyk van 28 juni 1989 richtinggevend zijn. De Culturele Akkoorden zijn nu aan herziening toe en er moet een antwoord gegeven worden op vragen als : met welke landen en/of regio's doen we wat ? Hoe verhouden de Culturele Akkoorden zich tot de werking van de Taalunie, vooral dan in het licht van de samenwerking met Suriname, de Antillen, Zuid-Afrika en Indonesië ? De Europese eenmaking plaatst ook de samenwerking met andere EG-landen in een nieuw perspectief. Dringt zich geen overleg inzake onderwijs en cultuur op tussen de kleinere Europese landen ?

De Gemeenschapsminister wijst erop dat de operationele instrumenten op het vlak van de administratie en van het beleid moeten worden versterkt.

Tevens wordt eraan herinnerd dat de W O B reeds in 1982 werd opgericht en dat hiermee werd geanticipeerd op de autonomie van de Gewesten en Gemeenschappen. De W O B is thans in zowat 300 coöperaties in 18 landen geëngageerd. De financiering van de werking en de projecten gebeurt hoofdzakelijk vanuit het ABOS en vanuit Onderwijs. De W O B wil hét instrument zijn van de Vlaamse Gemeenschap inzake ontwikkelingssamenwerking. De W O B streeft zowel wat de thematiek als wat de geografische spreiding betreft naar een concentratie. De W O B doet heel wat om de kennis van het Nederlands overzee te verbeteren. Terloops pleit de Gemeenschapsminister voor een communautaire opsplitsing van de Belgische Scholen. Waar de W O B op het vlak van onderwijs actief is blijkt zich de jongste jaren een gevoelige niveauverbetering voor te doen. Er is ook een groeiende belangstelling van het bedrijfsleven voor de werking van de W O B.

De Gemeenschapsminister betoogt dat de Europese Gemeenschap nog steeds in essentie een economische gemeenschap is. Het onderwijs komt hierbij vooral via artikel 128 van het Verdrag van Rome aan bod, maar dat leidt er onvermijdelijk toe dat het onderwijs eenzijdig vanuit de beroepsopleiding wordt benaderd. Het ontbreken van een paragraaf met betrekking tot (cultuur en) onderwijs in het verdrag vormt dan ook een probleem. Naar het voorbeeld van de Resolutie Beinema moet er ook voor onderwijs gepleit worden voor een inschrijving in het Verdrag. Ondertussen is de Europese dimensie in feite reeds sterk in het onderwijs aanwezig en er lopen tal van interessante projecten.

De veelheid van deze projecten en het gebrek aan financiële middelen om tenvolle te participeren vormen evenwel een probleem. Het feit dat de Europese dimensie vooralsnog onvoldoende in de administratie is uitgebouwd remt eveneens ons Europees engagement. Verder zijn er een aantal juridische knelpunten, waarvoor na de veroordelingen door het Hof van Justitie in Luxemburg dringend een oplossing moet worden gezocht.

Zo is er naar het oordeel van het Hof nog steeds een discriminatie van de studenten uit de andere EG-lidstaten inzake hun inschrijvingsgeld aan onze universiteiten, vermits van hen een bijkomend inschrijvingsgeld wordt geëist. België en nu de Gemeenschappen komen ook hun verplichting niet na om de wedden van de leraren die bij de Europese scholen zijn gedetacheerd — de zogenaamde wachtgelden — integraal te blijven betalen. Overigens komt het statuut van de Europese scholen nu sterk in discussie.

Met betrekking tot de Raad van Europa wijst de Gemeenschapsminister erop dat zijn besluiten in de regel geen bindend karakter hebben. De financiële mogelijkheden van de Raad zijn ook zeer beperkt, wat haar verhindert veel concrete projecten op te zetten. Omgekeerd biedt de Raad een uitstekend forum voor de gesprekken tussen de landen van West-Europa en die van Centraal- en Oost-Europa.

Tenslotte onderstreept de Gemeenschapsminister dat de OESO technisch inhoudelijk belangrijk werk verricht. Dit is des te meer het geval omdat ons land nu aan de beurt is voor een grondige doorlichting van haar onderwijsstelsel.

2. Bespreking

Europese Scholen

Een lid, hierin bijgetreden door andere leden vestigt de aandacht op het probleem van de salarissen van de Vlaamse Leerkrachten aan de Europese scholen. Het probleem schijnt te rijzen dat nog maar 50 % van hun wachtgeld betaald wordt door de Vlaamse Gemeenschap. Zullen zij dan niet elders werkgelegenheid zoeken, en worden vooral de leerlingen daar dan niet het slachtoffer van ?

Het probleem heeft, aldus de Gemeenschapsminister, diverse aspecten onder meer dat van een mogelijke discriminatie van de Vlaamse leerkrachten met deze van hun collega's van de Europese scholen. Deze laatste ontvangen naast hun wedde immers ook belangrijke vergoedingen.

De beslissing om slechts voor 50 % bij te dragen in de wachtgelden van de leerkrachten werd door de nationale Belgische regering genomen in 1986 binnen het kader van de noodzakelijke besparingen.

Voor de leerkrachten zelf is er ondertussen niets veranderd. De EG vult namelijk het ontbrekende gedeelte van

hun salaris aan. Door de veroordeling van het Hof van Justitie dient volgens de Gemeenschapsminister de daaruit voortvloeiende last door de instantie die de beslissing heeft genomen, met name de Belgische staat te worden gedragen.

Inschrijvingsgeld studenten EG-onderdanen

Hetzelfde lid wijst op een arrest van het Europees Hof van Justitie dat België veroordeelt wegens het aanrekenen van een hoger collegegeld voor studenten-EG-onderdanen, die bij ons inschrijven in instellingen voor hoger onderwijs.

De Gemeenschapsminister antwoordt dat hieraan voor het HOBU een oplossing werd gegeven, maar nog niet voor het universitair onderwijs. We zijn het enige land zonder numerus clausus. Hierdoor ontstaat een toevloed van kandidaat-studenten uit de buurlanden. Dat gaat een probleem vormen, aldus de Minister, die verder meent dat het invoeren van een numerus clausus in ons land, niet in goede aarde zal vallen. De democratisering in het universitair onderwijs is zijns inziens nog steeds niet voltooid. De Minister verwacht meer heil van een verbetering van de oriëntering van de leerlingen, dan van het invoeren van een zo radicale maatregel als de numerus clausus. Hij refereert hierbij naar de ingenieursfaculteit. Daar is wél een toegangsexamen en daar precies is de democratisering het verst gevorderd. Het talent gaat daar voor alles. Een oriënterende selectie bij de toegang tot de universiteit zou geen nadeel zijn, aldus de Minister.

Raad van Europa

Ten opzichte van de bewering van hetzelfde lid dat de Raad van Europa te weinig positief wordt ervaren stelt de Minister dat hij het met het betrokken lid eens kan zijn en dat in deze instelling de regio's beter aan bod kunnen komen.

Nederlandse Taalunie

Nog steeds hetzelfde lid heeft het vervolgens over het spellingsprobleem en de Nederlandse Taalunie. Deze instelling is bij verdrag opgericht en is de enige autoriteit om te waken over een eventuele wijziging van de spelling. Geen enkele andere instantie is daartoe bevoegd en het lid vraagt aan de Gemeenschapsminister of hij in zijn functie van Voorzitter van de Nederlandse Taalunie, daaromtrent iets zal ondernemen.

De Gemeenschapsminister beaamt deze stelling. Bij verdrag is de Nederlandse Taalunie en zij alleen met deze problematiek belast. Er is een ter zake bevoegde Commissie in oprichting, waarvan de taakomschrijving nog dient te worden vastgelegd en die onder meer een oplossing zal dienen te zoeken voor het probleem van de spelling van de bastaardwoorden. De Gemeenschapsminister hoopt dat na een inlooperperiode zijn Nederlandse collega's de Taalunie zullen toestaan haar rol te spelen, zoals die verdragsrechtelijk werd vastgelegd en na 10 jaar in de praktijk is gegroeid.

Culturele Akkoorden

Het lid verheugt zich ten slotte in de in uitvoering zijnde evaluatie van de Culturele Akkoorden. Hij pleit er voor het onderwijs beter aan bod te laten komen bij het mogelijk herzien van deze akkoorden.

Verschillende andere leden hebben over deze Culturele Akkoorden ook nog bijkomende bedenkingen.

De Culturele Akkoorden zijn vanaf 1946 ontstaan en afgesloten. De doelstellingen ervan zijn vervaagd of niet meer aangepast aan de nieuwe noden, aldus de stelling van de verslaggever. Bij gelegenheid van de evaluatie moet het uitgangspunt van de Culturele Akkoorden opnieuw worden omlijnd en een welbepaalde strategie gekozen. Daarmee is ook het probleem van de keuze van de landen gesteld, aldus dit lid. Zo is bij voorbeeld een Gemeenschapsattaché actief in de USA maar er is geen Cultureel Akkoord met dit land. Een ander lid sluit zich daarbij aan en vraagt zich af waarom met dit land geen Cultureel Akkoord werd afgesloten. Hij dringt er overigens op aan dat als absolute voorwaarde tot het sluiten van een Cultureel Akkoord de mensenrechten dienen te worden geëerbiedigd in het land waarmee we dat akkoord sluiten.

De verslaggever is het daar helemaal mee eens en meent verder dat men het aantal landen moet beperken, omdat er slechts een bescheiden budget voorhanden is. Het heeft geen zin de middelen te versnipperen over te veel landen die dan nog geen raakpunten hebben met onze cultuur. Nog in verband met de Culturele Akkoorden stelt een lid vast dat, naar aanleiding van de ervaringen opgedaan in het werk met de adoptiedorpen met Roemenië, het Cultureel Akkoord met Roemenië niet meer operationeel is. De manier waarop Vlaanderen het democratiseringsproces heeft bevorderd en daadwerkelijke hulp heeft verleend, heeft bij de Roemeense bevolking, aldus het lid, veel goodwill verwekt. De vraag naar opleiding, stages, uitwisselingsprojecten met Vlaanderen is groot, aldus het lid, die er bij de Gemeenschapsminister op aandringt vlug en alert te reageren.

De Voorzitter van de Commissie dringt er ten slotte in dit verband op aan dat de hoger vermelde evaluatienota over de Culturele Akkoorden in deze Commissie zou worden besproken. Met dit laatste kan de Gemeenschapsminister akkoord gaan : de evaluatie- en richtnota is bijna klaar en zal dan in het Ministerieel Comité voor Buitenlands Beleid worden besproken. Daarna kan ze, wellicht in afspraak met Gemeenschapsminister Dewael, in deze Commissie worden behandeld. Het is inderdaad zo dat voor het onderwijsluik van de Culturele Akkoorden slechts 40 miljoen frank is voorzien en dit komt onder meer omdat de sector onderwijs pas in 1988 is gefederaliseerd. Tot dan werd het onderwijs in het kader van de Culturele Akkoorden slechts als een bijkomstig element beschouwd. De vraag is ter zake nochtans legio, onder meer vanuit Suriname.

Wat de vraag over Roemenië betreft, beaamt de Gemeenschapsminister dat daar veel is veranderd. Zoals een ander lid van de Commissie echter heeft opgemerkt, meent ook hij dat wij de situatie nog even moeten bekijken ; alleszins is daar nood aan een kwalitatief hoogstaand onderwijs, en een tekort aan bekwame technici en managers doet er zich ook scherp gevoelen.

Qua onderwijskrachten dient Roemenië praktisch van de grond te herbeginnen, gezien de voorheen gevoerde benoemingspolitiek van omzeggens alleen marxistisch gevormde leerkrachten. De mogelijkheid van hulp inzake onderwijs werd reeds besproken met de onderwijsministers van Polen en Hongarije, maar deze gesprekken kunnen uitgebreid worden tot onder meer Roemenië. In dat verband werd reeds beslist dat het Tempus-project, versneld wordt uitgevoerd (zie blz. 13 e.v. van de beleidsbrief - Stuk 327 (1989-1990) - Nr. 1).

Het is voor de Gemeenschapsminister duidelijk dat Roemeense studenten in de Neerlandistiek opleiding kunnen ge-

nieten aan Vlaamse Universiteiten en langs die weg later agenten voor onze cultuur kunnen worden. Dat is een zaak van de universiteiten (zie bijvoorbeeld de samenwerking tussen de KU Leuven en de universiteit van Lublin). Ook in Roemenië zelf kan via de Taalunie en het Cultureel Akkoord wat worden gedaan. De Gemeenschapsminister deelt in dat verband mede dat de Voorzitter van de Vlaamse Executieve heeft besloten 15 % meer middelen te voorzien voor de uitvoering van de Culturele Akkoorden met de Oostbloklanden, die de weg van de democratie definitief hebben gekozen. Ook programma's als Comett kunnen een gedeeltelijk antwoord geven op de vraag van het lid. Het blijft uiteraard voor de Gemeenschapsminister evident dat het eerbiedigen van de rechten van de mens in het verdragsluitend land een prioritaire voorwaarde is voor het afsluiten van een Cultureel Akkoord. In dat verband vormt de republiek China een probleem. Wat een mogelijk cultureel verdrag met de USA betreft, gaat de Gemeenschapsminister akkoord dat dit een interessant werkterrein is, waar Vlaanderen tevens historische banden mee heeft. De voormalige Cultuurraad heeft daar ooit een werkbezoek gebracht en dit verslag bestaat nog. Er zijn onder meer een hele reeks leerstoelen Nederlands in dit land. (Bijlage)

De Gemeenschapsminister heeft ook wel oor naar de suggestie om het aantal Culturele Akkoorden drastisch te verminderen, maar stipt verder aan dat deze Culturele Akkoorden vaak zijn ontstaan uit persoonlijke relaties.

Op vraag van een lid welke de voertalen in de OESO en de Raad van Europa zijn deelt de Gemeenschapsminister mee dat de officiële talen het Engels en het Frans zijn. Een lid voegt daar aan toe dat in deze instellingen Nederlandse toespraken worden vertaald naar het Frans en het Engels.

Harmonisatie diploma's in de EG

Een volgend belangrijk punt is de gelijkwaardigheid van de diploma's in Europees verband. Verschillende leden stellen hierover vragen. De verslaggever wil weten of er een verschil is gemaakt tussen de erkenning van de diploma's van het hoger universitair onderwijs en het hoger niet-universitair onderwijs. Voor de medische sector schijnt de wederzijdse erkenning al geregeld te zijn, maar dit is nog niet het geval voor alle richtingen van het hoger onderwijs, aldus het lid. Een ander lid wenst de stand van zaken te kennen met betrekking tot het verschil tussen een wetenschappelijk en wettelijk diploma in Europees verband.

De Gemeenschapsminister verduidelijkt dat het gaat om de aanvaarding van het principe van het vrij uitoefenen van de beroepen in Europees verband. Hiertoe dient men te komen tot een onderlinge erkenning van de diploma's met het oog op de uitoefening van een ambt of beroep. (Zie blz. 31 e.v. van de beleidsbrief (Stuk 327 (1989-1990) - Nr. 1). Er is, aldus de Gemeenschapsminister ter zake geen onderscheid gemaakt tussen universitair onderwijs en hoger onderwijs met opleidingen van meer dan 3 jaar.

Hierbij aansluitend maakt de Gemeenschapsminister het onderscheid duidelijk tussen de Sectoriële Richtlijnen en de Algemene Richtlijn. Beide hebben enkel betrekking op de zogenaamde gereguleerde beroepen en dit voor alle EG-lidstaten. Bij de Sectoriële Richtlijnen wordt voor een nominatieve lijst van diploma's (Zie blz. 31 en 32 van Stuk 327 (1989-1990) — Nr. 1) een inhoudelijke harmonisatie vooropgesteld. Voor zover de uitvoering een zaak is van het onderwijsdepartement werden de nodige maatregelen genomen.

De Algemene Richtlijn beoogt geen harmonisatie en beperkt zich ook niet tot een nominatieve lijst van beroepen. Men beoogt integendeel een vergelijkbare „output" van de opleidingen en in functie hiervan worden :

a) de doorlopen opleidingen vergeleken en eventuele compensaties opgelegd (bijvoorbeeld beroepservaring, aanpassingsstages, proeven van vakbekwaamheid) ;

b) de actie-terreinen waartoe de opleiding toegang geeft vergeleken en eventueel beperkt of slechts voluit toegankelijk gemaakt na een compenserende inspanning.

Extern versus buitenlands onderwijsbeleid

Een lid heeft moeite met 2 problemen : het feit dat akkoorden met de Franse Gemeenschap onder het buitenlands beleid vallen en de pragmatische aanpak van de vertegenwoordiging van de diverse onderwijsministers van de Gemeenschappen (beurtrol) op het internationale forum (conferenties, besprekingen, enzovoort).

De Gemeenschapsminister meent dat akkoorden met de Gemeenschappen in België kunnen ressorteren onder de term extern en de rest onder het begrip buitenlands.

Wat de beurtrol van de vertegenwoordiging betreft verwijst de Gemeenschapsminister naar zijn standpunt ter zake weergegeven in de inleiding.

Recruterings Vlaamse leerkrachten

Een lid wil weten of de Gemeenschapsminister de resultaten kent van de recente in de media vermelde recrutering van Vlaamse leerkrachten in het Nederlands onderwijs. De Gemeenschapsminister is op de hoogte van het feit dat vooral het katholiek onderwijs uit Nederland heeft gerecruteerd in Vlaanderen, dit omwille van een tijdelijk personeelstekort.

Daarvan is echter niet veel in huis gekomen, aldus de Gemeenschapsminister. Er zijn de reeds van vroeger bestaande uitwisselingen van leerkrachten tussen Vlaanderen en Nederland, die trouwens van beide zijden veel succes kennen.

Hetzelfde lid wijst op het potentieel aan Afrikaanssprekende zwarten in Zuid-Afrika. Er zijn mogelijkheden voor het aantrekken van zwarte leerkrachten. Het betrokken lid wil weten of de Gemeenschapsminister ter zake reeds iets heeft ondernomen. In het kader van de recente evolutie van de politieke situatie heeft het immers belang om nu reeds officiële stappen te zetten, aldus het lid. De Gemeenschapsminister is zich ten volle bewust van de door het lid aangehaalde mogelijkheden. Hij kan alleen mededelen dat hij ter zake enkel informeel contacten heeft gehad.

Baltische staten

Op vraag van een lid of geen contacten worden gelegd met de Baltische staten en Leningrad omdat Vlaanderen aldaar immers van oudsher banden heeft (Hansasteden), antwoordt de Gemeenschapsminister dat dit eerder specifiek een mogelijkheid heeft voor onze steden zelf is.

EG-richtlijnen

Een lid stelt vast dat, ondanks het feit dat het EG-verdrag geen onderwijsluik heeft, er toch voortdurend in de praktijk

op dat gebied op EG-niveau richtlijnen en dergelijke verschijnen. De Gemeenschapsminister wijst op artikel 128 van het EG-verdrag, waar sprake is van de beroepsopleiding. Vanuit dit artikel is het onderwijsbeleid langzaam gegroeid, maar de Gemeenschapsminister meent dat een onderwijsparagraaf aan het EG-verdrag ten eerste nodig is. Een lid merkt op dat een aanpassing van het EG-verdrag een eenparige beslissing in de Europese Ministerraad vereist. Wellicht kan vanuit deze Commissie een motie ter zake worden opgesteld.

Frans Vlaanderen

Tenslotte vraagt een lid of het een ijdele verwachting is dat het geslaagde project van Belle-Wervik ten aanzien van Frans Vlaanderen, zou vermenigvuldigd worden.

De Gemeenschapsminister meent dat het realistisch is te verwachten dat ter zake een vijftal degelijke projecten kunnen worden opgezet, vanuit een 5-tal goed gekozen steunpunten en onder begeleiding van onder meer de leerstoel Neerlandistiek aan de universiteit van Rijsel. Zodoende kan een maximaal resultaat worden bereikt met een vermijden van de versnippering van middelen. Dit is een zaak van groot-Nederlands belang en de Gemeenschapsminister zal er speciale aandacht aan besteden.

De Verslaggever,

De Voorzitter,

M.-P. KESTELIJN-SIERENS

E. BOCKSTAL

BIJLAGE

HUIDIGE SITUATIE VAN DE UNIVERSITAIRE NEERLANDISTIEK EXTRA MUROS

Kwantitatieve gegevens

Onderstaand overzicht is opgesteld volgens de laatst beschikbare lijst van docenten in de neerlandistiek aan buitenlandse universiteiten en de ledenlijst van de IVN, nr. XXII, april 1987, aangevuld met eigen actuele gegevens waarover de Nederlandse Taalunie op 10 september 1989 beschikte. Daaruit blijkt dat de neerlandistiek extra muros uit circa 150 docentschappen Nederlands bestaat, die in 29 landen verspreid liggen. Ongeveer 267 docenten maken zich verdienstelijk met de verspreiding van het Nederlands in den vreemde.

De verdeling van het aantal docentschappen ziet er als volgt uit :

	Aantal docenten	Als hoofdvak	Aantal docenten
Binnen Europa:			
Bondsrepubliek Duitsland	27	6	39
Groot-Brittannië	19	5	42
Frankrijk	13	2	29
Italië	8	4	18
Polen	6		18
Finland	6		9
Denemarken	2	1	3
Duitse Democratische Republiek	2		5
Ierland	2		2
Luxemburg	1		1
Noorwegen	2		6
Portugal	2		2
Sovjetunie	2	1	5
Spanje	2		2
Tsjechoslowakije	2	1	3
Zweden	2	2	4
Zwitserland	2		2
Bulgarije	1		1
Hongarije	1		3
Oostenrijk	1		3
Roemenië	1		1
Joegoslavië	2		2
Buiten Europa :			
Verenigde Staten	27	4	46
Japan	4		5
Canada	5		7
Australië	2	1	5